

OPVANG VOOR VOGELS

De Fûgelpits

Marja van Schie

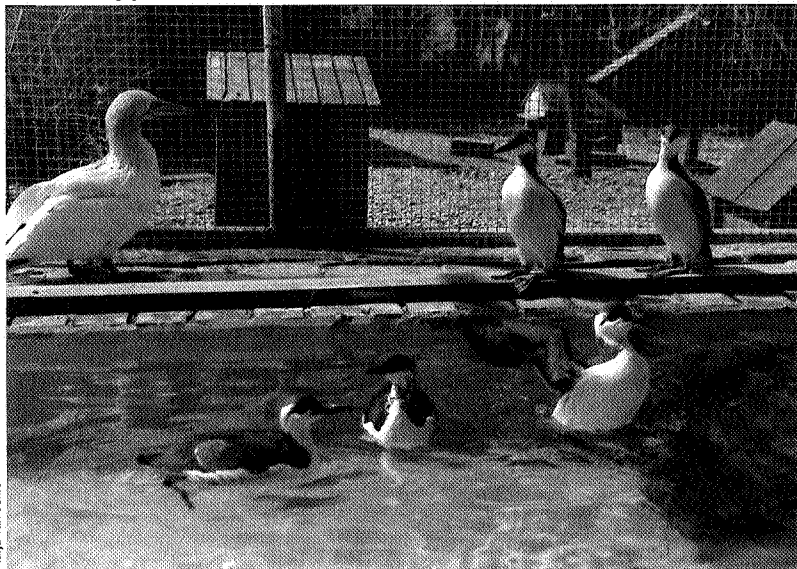
● In Anjum, niet ver van Lauwersoog, is het vogelopvangcentrum De Fûgelpits gevestigd. Een gesprek met Gaatske Wiersma-Visser, die het bedrijf runt.

De Fûgelpits (pit(s)=herstelplaats) is bijna veertien jaar geleden ontstaan in het Friese plaatsje Ezumazijl. De vader van Gaatske was een echt natuurmens. Alle vogels herkende hij op geluid en als hij een ziek exemplaar aantrof, nam hij het beestje mee naar huis om het te verzorgen. Achter het waterschapshuis waar de familie Visser woonde, bevond zich een grote lege kluis, een betonnen bak waar vroeger de papieren van het Waterschap in bewaard werden. Die kluis was bijzonder geschikt om vogels een tijdelijk onderkomen te bieden. Dat werd in de buurt bekend en al spoedig zaten er meer dan 50 vogels in de 'kluis'. Tijdens de winter van 78/79 viel er zeer veel sneeuw en was het zo koud dat veel vogels dood vrozen of door voedselgebrek in de problemen kwamen. Het waren vooral zwanen en ransullen. Vanwege geld- en ruimte gebrek hield de scholengemeenschap Oostergo een inzamelingsactie. Dat leverde f 1100,- op. De vogels konden eten en er werden hokken getimmerd. Ook werd voor de vogelnoodhulp een speciale bankrekening geopend. Dankzij deze steun konden zo'n 300 tot 400 vogels worden verzorgd.

Maar het bleef behelpen. De hokken bestonden uit simpele afscheidingen van houten panelen. Het schoonmaken van vogels, met name olieslachtoffers, gebeurde op geïmproviseerde tafels. De houten vloer was niet bestand tegen water en 's winters bevroor de waterleiding. Het water werd dan met emmers en teilen over het erf vanuit de keuken aangevoerd.

Om uitbreidingsplannen te kunnen realiseren werd wederom een inzamelingsactie gehouden. Ook werd een beheerskommissie opgericht met daarin drie vogelwachters, leden van de werkkommissie en een afgevaardigde van Vogelbescherming. De verbouwing en uitbreiding kon daarna een aanvang nemen. Door vrijwilligers werden acht grote kooien en een aantal kleinere opvangruimtes gebouwd met daarbij een keuken, een schoonmaakruimte en een quarantaine-afdeling. Deze opzet gaf de mogelijkheid om 500 tot 600 vogels hulp te kunnen bieden. Dit alles was tot stand gebracht door de heer Visser. In 1983 overleed de vader van Gaatske. De familie besloot zijn werk voort te zetten.

Buitenbassin Fûgelpits

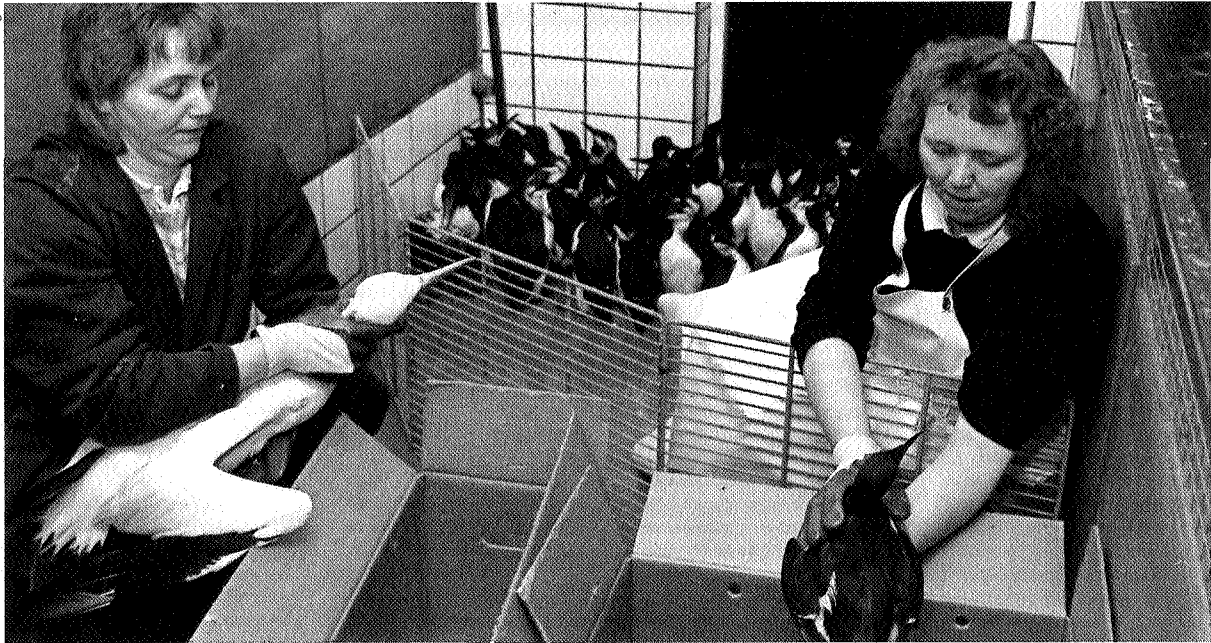
Marja van Schie

Nieuwbouw

In 1987 deed er zich een ernstige olieramp voor op de Waddenzee. Het aanbod van olieslachtoffers was enorm. Jos Brink bracht uitkomst want met zijn programma 'Wedden dat' werd f 35.000 bij elkaar gebracht. Nieuwbouw werd nu mogelijk en dit was tevens de gelegenheid en het moment om het bedrijf te verhuizen naar Anjum, achter het woonhuis van Gaatske en haar man Sape. Met nog wat extra sponsoring werd een schitterend gebouw neergezet, inclusief vliegekooi en waterbassin en een ontvangstruimte.

Verzorging

De olieslachtoffers zijn meestal zeeoeten en alken, maar ook soorten als eidereend, Jan van Gent, Noordse stormvogel, grote zee-eend en zwarte zee-eend worden in de Fûgelpits opgelapt. Vanaf oktober tot april komen deze bevuilde vogels binnen. Ze krijgen dan injecties of capsules toegediend tegen longontsteking en een vitaminepreparaat om aan te sterken. Na een paar dagen blijkt dan of het beest het haalt. Zo niet dan wordt het laatste spuitje gegeven. Dit doet de dierenarts omdat het opvangcentrum dat medicament niet in

Gaatske Wiersma (rechts) en haar zuster verzorgen zeekoeten

huis mag hebben. Ook vogels met breuk in het gewricht worden uit hun lijden verlost, want een dergelijke breuk geneest niet.

Gelukkig overleeft het merendeel de ziektes.

Onder eidereenden woekert een worminfectie in het maag-darmkanaal. Als anti-biotika niet helpt zijn ze opgegeven.

In de maanden april, mei en juni worden vooral jonge vogels gebracht. Zelfs eieren komen binnen. Het begint met Kieviten, merels en reigers die als eerste broedsel hebben: dan komen mezen, vinken, spreeuwen, eenden, torenvalken en tot slot zwaluwen. Het is een hele klus om die jonge vogels groot te krijgen. Ze moeten overdag ieder kwartier gevoed worden.

Soms komen er bijzondere vogels zoals de wespensdief en de papagaaiduiker maar meestal zijn het toch de duiven, meeuwen en andere bekende. Het hele jaar door worden verkeersslachtoffers binnen gebracht, met name zwanen, torenvalken, reigers,

eenden en scholeksters. Meestal hebben de vogels breuk. Poten of vleugels worden dan gespalkt wat een sekuur werkje is, want als de breuk niet goed gezet is, moet het bot opnieuw gebroken worden.

Zoekacties

Het werk op het opvangcentrum gaat zeven dagen per week door. In het weekend worden de beesten alleen gevoed maar dan zet het werk zich op de dijk bij Lauwersoog voort. Gaatske en Sape gaan dan wandelen met hun hond. Dat is een afgerichte Duitse staander die geleerd heeft om zieke vogels te apporteren. Sape heeft met veel geduld de hond zo ver gekregen dat de geapporteerde vogel zonder ook maar één verwonding netjes afgegeven wordt. Op die manier verzamelen ze zieke vogels, want alleen die laten zich vangen.

Andere gevonden of gesignaleerde vogels worden meestal op verzoek van Gaatske langs gebracht: het kost te veel aan benzine en tijd om iedere vogel zelf op te halen. Ook van de waddeneilanden komen vogels. Bijvoorbeeld de Jan van Gent, een

uit de kluiten gewassen vogel die de eilanden aandoet. Als zo'n vogel weer uitgezet wordt, gebeurt dat weer op een eiland.

Naast het echtpaar Visser werken er negen vrijwilligers in de Fûgelpits.

Financiën

Van een paar gemeenten ontvangt de Fûgelpits een kleine subsidie. Dat is bij lange na niet genoeg om goed te draaien want, al wordt het werk gedaan door vrijwilligers, dan nog moet er voedsel zijn en medicijnen, onderhoud moet gepleegd worden enz. Op milieumanifestaties en braderieën probeert Gaatske donateurs te werven. Ook lezingen op scholen en tehuizen geven bekendheid en leveren donateurs op.

Iedereen die een bezoek wil brengen aan het centrum is van harte welkom. Als het om groepen gaat is het verstandig even van te voren te bellen. Adres: Fûgelpits, Singel 34, Anjum, tel 05193-1591.